

Christus et Ecclesia quotidie dicunt : Veni; sponsi enim verba sunt hæc : « Venite ad me, omnes qui laboratis, et onerati estis, et ego vos reficiam (Matth. xi, 8). » De sponsa vero dicitur : « In omnem terram exivit sonus eorum, et in fines orbis terræ verba eorum (Psal. xviii, 4). » Et qui audit, dicat : Veni; omnibus enim in locis prædicare conceditur; si enim omnes audiunt, et quicumque audiunt, dicunt : Veni; nemo est qui non prædicet. Nam et mulieres prædicare Apostolus docet, cum dicit : « Salvatur enim vir infidelis per mulierem fidelem (I Cor. vii, 14). » Nam etsi in Ecclesia non omnibus prædicare concessum sit, unusquisque tamen prædicat, dum et mala redarguit, et ad bene agendum aliquem invitat; quod qui non facit, in fraterna charitate se peccare non dubitet. Et qui doctrinam fidei, et verba vitæ audire desiderat, veniat (1647); non erubescat, cum tot habeat imitatores, neque de pretio timeat, si forte pauper est, sed secure, et sine hæsitatione veniens, aquam vitæ gratis accipiat. His autem ita dispositis, quoniam liber iste valde difficilis est, et diversis multisque modis intelligi et exponi potest, ne quis propter obscuritatem (ut minus capaces facere solent) vana somnia esse dicat; vel ad suum volens flectere intellectum, prave et contra fidem exponere conetur, contestatur beatus Joannes, omnesque adjurat, ne contra suæ animæ salutem aliquis hoc **372** agere præsumat; et est, quod dicitur :

Contestor ego omni audienti verba prophetiæ libri hujus : si quis apposuerit ad hæc, apponet Deus plagas super illum, scriptas in libro isto : et si quis diminuerit de verbis prophetiæ hujus, auferet Deus partem de libro vitæ, et de civitate sancta, et de his

(1647) Cod. Vat. Et qui sitit, veniat.

A quæ scripta sunt in libro isto. Contestor ego Joannes, et testificor, omni audienti verba prophetiæ hujus, quæ si quis officiose, et malo ingenio (quod hæretici facere solent) super hæc pravam et erroneam intelligentiam apposuerit, Deus quoque apponet super illum plagas scriptas in libro isto; e contra vero si quis diminuerit de verbis prophetiæ libri hujus, et ea quæ Spiritus sanctus locutus est, vana et falsa esse confirmans, diminuere et delere tentaverit, firmissime credat et nullatenus dubitet quod Deus quoque, cui tam importune adversari non timet, auferet partem ejus, quam habiturus erat in sanctorum consortio, de libro vitæ et de civitate sancta Jerusalem, cujus laudes superius expositæ sunt, et de his quæ scripta sunt in libro isto, in quo omnia sanctorum gloria, et honor, et beatitudo continentur.

Dicit, qui testimonium perhibet istorum : Etiam etiam, amen, venio cito. Hic enim qui testimonium perhibet istorum, quamvis beatus Joannes intelligi possit, qui etiam in Evangelio ait : « Hic est discipulus ille, qui testimonium perhibet de his, et scripsit hæc (Joan. xxi, 24); » competentius tamen Christus intelligitur, quem eorum, quæ hic dicuntur, beatus Joannes testem esse confirmat. Qui etiam si vera falsaque revelet, et abscondita tenebrarum illuminet, atque secundum opera sua unicuique tribuat, subinfernus ait : Venio cito. Cui promissioni beatus quoque Joannes lætabundus respondet, dicens : Veni, Domine Jesu, tuum adventum exspectamus, suscipe nos in pace, atque angelorum junge cohorti. Gratia Domini nostri Jesu Christi, qua gratis ex nobis præcedentibus meritis salvati sumus, sit cum nobis omnibus. Amen

FINIS EXPOSITIONIS IN APOCALYPSIM.

INDEX HOMILIARUM ET SERMONUM

S. BRUNONIS EPISCOPI

Secundum editionem Marchesii, cui concordat codex Signinus, iis exceptis quæ in principio et fine codicis desunt.

373 HOMILIA I. — *Dominica I Adventus.* **D**
Incipit : Hoc est enim, quod Psalmista ait : *Deus manifeste veniet Deus noster*, etc.
Desinit : Sed verba veritatis a statu suo mutari non possunt.
 HOMILIA II. — *Dominica eadem*
 Quibusdam interrogantibus Dominum, et Salvatorem nostrum, etc.
 Et id quod fieri negant, fieri contigisset.
 HOMILIA III. — *Dominica II Adventus.*
 Joannes Baptista in vinculis et in carcere positus, etc.
 Hoc ad litteram intelligens, Joannem Eliam fuisse.

HOMILIA IV. — *Dominica III Adventus.*
 Omnes enim existimabant Joannem esse Christum.
 Hæc facta sunt in Bethania trans Jordanem, ubi erat Joannes baptizans.
 HOMILIA V. — *Feria IV Quatuor Temporum.*
 Missus est, inquit, Gabriel angelus, qui dei fortitudo interpretatur.
 Fiat mihi secundum verbum tuum, et discessit angelus ab ea.
 HOMILIA VI. — *Feria VI Quatuor Temporum.*
 Virgo Deo plena ad montana concessit etc.

Inc. : Qui in ejus adventu tanto gaudio exultavit.

Des. : **HOMILIA VII.** — *Dominica IV Adventus.*
 Quoniam quidem, ut Dominus ait: *Omne regnum in seipsum divisum, etc.*
Salutare tuum expectabo, Domine.

HOMILIA VIII. — *In Vigilia Nativitatis Domini.*
 Primum autem quærendum est cur beata Maria, etc.
 Manifestum est igitur, quod Jesus Salvator interpretatur.

HOMILIA IX. — *In Nativitate Domini.*
 Quod enim mundus universus describitur.
Et in terra pax hominibus bonæ voluntatis.

HOMILIA X. — *In eadem solemnitate, et in II missa.*
 Pastores, inquit, loquebantur ad invicem, etc.

Ejus fidem prædicantes, et eum ubique laudantes, et glorificantes.

HOMILIA XI. — *In eadem solemnitate, et in III missa III.*
 Narrant alii evangelistæ Dominum et Salvatorem nostrum
Et justitiam, deducet te mirabiliter dextera tua.

HOMILIA XII. — *In festo S. Stephani.*
 Superius in hoc Evangelio Scribis et Pharisæis Dominus:
Et videbit omnis caro salutare Dei.

HOMILIA XIII. — *In festo S. Joannis apostoli et evangelistæ.*
 Legitur superius in hoc Evangelio, quod discipulos suos, etc.

Quando in cœna super pectus ejusdem Jesu Christi recubuit.

HOMILIA XIV. — *In Nativitate SS. Innocentum.*
 Venerant illis diebus Magi ad Dominum, etc.

Perfectam ex illis consolationem habituros per gratiam, etc.

HOMILIA XV. — *In Circumcisione Domini.*
 Nobis non sibi circumciditur Dominus, sicut nobis est natus.

Ipse totam Ægyptum a fame liberavit, et sua sapientia salvavit.

HOMILIA XVI. — *In die Epiphaniæ Domini.*
 Non enim vacat a mysterio, quod beata Virgo Maria, etc.

Hæc via in patriam reducit.

HOMILIA XVII. — *Dominica I post Epiphaniam.*
 Religiosi parentes per singulos annos ibant in Jerusalem.

Sed secundum humanitatem, qua nobis similis factus est.

HOMILIA XVIII. — *Dominica II post Epiphaniam.*
 Has autem nuptias die tertia evangelista factas fuisse narrat.

Christi gloria manifestatur, et credentium fides augetur.

HOMILIA XIX. — *Dominica III post Epiphaniam.*
 Cum, inquit, descendisset Jesus de monte, etc.
 In quo æternæ deliciæ cunctis fidelibus præparantur.

HOMILIA XX. — **374** *Dominica IV post Epiphaniam.*
 Quis enim navicula nisi Ecclesia, quid mare nisi mundus? etc.

Veniant prospera, diu expectata, et fiat tranquillitas magna.

HOMILIA XXI. — *In Purificatione S. Mariæ virginis.*
 Scriptum est enim in lege Moysi, quod mulier quæ suscepto semine peperit masculum, etc.
 Magna gloria illis est, quod de illorum gente tantum lumen exortum est.

HOMILIA XXII. — *Dominica in Septuagesima.*
 Conditor humani generis Dominus noster Jesus Christus.

Multi enim ad vineam et fidem vocati sunt, qui ad vitam prædestinati non sunt.

HOMILIA XXXIII. — *Dominica in Sexagesima.*
 Multa turba sequebatur Jesum, multi undique conveniebant, etc.

Attulit fructum aliud trigesimum, aliud sexagesimum, etc.

HOMILIA XXIV. — *Dominica in Quinquagesima.*
 Multa jam consummata erant, quæ de Filio hominis, etc.

Ut omnes eum laudent, qui fecit mirabilia magna solus.

HOMILIA XXV. — *Feria IV Cinerum.*
 Tristes enim dicuntur hypocritæ, quia ut religiosi, etc.

Semperque illud omnibus viribus, et desiderio tendat.

Feria V post Cineres.
 Idem est Evangelium, eademque homilia ut in Dom. IV post Epiphaniam.

HOMILIA XXVI. — *Feria VI post Cineres.*
 Domino nostro Jesu Christo docente, didicimus.

Cor contritum et humiliatum Deus non spernit.

HOMILIA XXVII. — *Sabbato post Cineres.*
 De hoc autem Matthæus evangelista sic ait, etc.

Qui crediderit, et baptizatus fuerit, salvus erit.

HOMILIA XXVIII. — *Dominica I Quadragesimæ.*
 Baptizatus Jesus confestim ascendit de aqua, etc.

In dierum numero demonstraret jejunium cordis.

HOMILIA XXIX. — *Feria II post Dominicam I Quadragesimæ.*
 Dominus enim, qui prius humilis venit, et in forma servi, etc.

Et ibant isti in supplicium æternum, justi autem in vitam æternam.

HOMILIA XXX. — *Feria III post Dominicam I Quadragesimæ.*
 In proximo enim bella acturus, et de hostibus triumphaturus, etc.

Quod Dominus promiserat, ipso experimento didicerunt.

HOMILIA XXXI. — *Feria IV post Dominicam I Quadragesimæ.*
 Quanta est superbia Scribarum et Phariseorum, etc.

Ille igitur est Christo propinquior, quia melior.

HOMILIA XXXII. — *Feria V post Dominicam I Quadragesimæ.*
 Hæc est igitur causa cur clamantem mulierem Deus non exaudit.

Vita vivet, et non morietur.

HOMILIA XXXIII. — *Feria VI post Dominicam I Quadragesimæ.*
 Ad dies festos Judæorum Dominus ascendit, etc.

Et nuntiavit Judæis, quia Jesus esset, qui fecit eum sanum.

HOMILIA XXXIV. — *Sabbato post Dominicam I Quadragesimæ.*
 Dominus et Salvator noster, sicut legitur paulo superius, etc.

Quando carnis mortalitate exutus novæ resurrectionis gloria et decore indueretur.

Dominica II Quadragesimæ.
 Idem Evangelium, et eadem homilia ut in die præcedenti.

- HOMILIA XXXV.** — *Feria II post Dominicam II A Quadragesimæ.*
Inc. : Ego, inquit, vado. Ego ad Patrem redeo, etc.
Des. : Hæc illo loquente multi crediderunt in eum.
- HOMILIA XXXVI.** — *Feria III post Dominicam II Quadragesimæ.*
 Quid est sedere supra cathedram Moysi, etc.
Deposuit potentes de sede, et exaltavit humiles.
- HOMILIA XXXVII.** — *Feria V post Dominicam II Quadragesimæ.*
 Hæc verba et divitibus et pauperibus valde necessaria sunt, etc.
 Timent, et orant, ne et ipsi decipiantur.
- HOMILIA XXXVIII.** — *Feria VI post Dominicam II Quadragesimæ.*
 In figura hujus hominis patrisfamilias Deum B Patrem significat.
 Hæc igitur causa, quod eum tenere volentes eum tenere non potuerunt.
- HOMILIA XXXIX.** — *Sabbato post Dominicam II Quadragesimæ.*
 Homo iste, Deus ipse hoc in loco intelligitur, etc.
 Et taliter ea habemus, ut aliter ea habere nolimus.
- HOMILIA XL.** — *Dominica III Quadragesimæ.*
 Beatus Matthæus evangelista hominem istum, etc.
 Hoc enim nisi fecisset, neque felix, neque mater mea esse potuisset.
- 375 HOMILIA XLI.** — *Feria II post Dominicam III Quadragesimæ.*
 Legitur superius in hoc Evangelio, quod cum Dominus venisset in patriam suam. Canes contemnit hinc inde latrantes.
- HOMILIA XLII.** — *Feria III post Dominicam III Quadragesimæ.*
 Hæc autem apostolis eorumque successoribus episcopis, etc.
 Nihil minus est septies, quam septuagies septies.
- HOMILIA XLIII.** — *Feria IV post Dominicam III Quadragesimæ.*
 Seniorum namque traditiones, non prophetarum dicta, etc.
 Manducate non lotis manibus, rusticitas est, non peccatum.
- HOMILIA XLIV.** — *Feria V post Dominicam III Quadragesimæ.*
 Scire enim oportet quæ sit uxor Petri ut possimus scire quæ sit socrus ejus, etc.
 Talem igitur patrem sepelire, et sic sepelire Dominus prohibet.
- HOMILIA XLV.** — *Feria VI post Dominicam III Quadragesimæ.*
 Hoc est illud prædium, de quo Jacob filium suum Joseph benedicens ait, etc.
 Nisi eos ad audiendum, et credendum voluntarios prævidisset.
- HOMILIA XLVI.** — *Sabbato post Dominicam III Quadragesimæ.*
 Quod enim Jesus in montem Oliveti ire, et orare, etc.
 Sic igitur liberata est misera, jubente misericordia.
- HOMILIA XLVII.** — *Dominica IV Quadragesimæ.*
 Magna miracula Dominus factururus, et novi mirabilisque panis.
 Et pisces eis addit, cum quibus facilius comedi potuissent.
- HOMILIA XLVIII.** — *Feria II post Dominicam IV Quadragesimæ.*
 Hæc quidem in Matthæo exposita sunt, etc. Sciebat quid fraudis et iniquitatis esset in unoquoque homine.
- HOMILIA XLIX.** — *Feria III post Dominicam IV Quadragesimæ.*
 Diximus superius hanc festivitatem septem diebus celebrari.
Ipsa testimonium perhibent de me.
- HOMILIA L.** — *Feria IV post Dominicam IV Quadragesimæ.*
 Ipse Jesus Salvator noster aperitissime ostendit, etc.
 Peccatum non habereis, quia lucem queretis.
- HOMILIA LI.** — *Feria V post Dominicam IV Quadragesimæ.*
 Hæc autem vidua, quam turba multa sequitur, etc.
 Manibus, pedibusque ligatis prodixit futurum.
- HOMILIA LII.** — *Feria VI post Dominicam IV Quadragesimæ.*
 In magnis laudibus Mariæ scripsit hæc evangelista.
 An accusando dixerunt dubitari non potest.
- HOMILIA LIII.** — *Sabbato post Dominicam IV Quadragesimæ.*
 Ego, inquit, sum lux mundi, ego sum lux quæ illuminat omnem hominem, etc.
 Erat igitur et hora ejus in ejus potestate, ut tunc, et non ante veniret, quam ipse juberet.
- HOMILIA LIV.** — *Dominica passionis.*
 Præceperat Dominus per Moysen sacerdotibus Judæorum.
Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt.
- HOMILIA LV.** — *Feria II post Dominicam Passionis.*
 In vanum, inquit, laboratis vos, et principis vestri.
 Et reversi sunt, quia facere non poterunt voluntatem suam.
- HOMILIA LVI.** — *Feria III post Dominicam Passionis.*
 Hoc enim faciebat Jesus, non quod mortem, vel Judæos timeret.
 Non audebant, quia magis homines, quam Deum timebant.
- HOMILIA LVII.** — *Feria IV post Dominicam Passionis.*
 Encæniam dicebant Judæi illam festivitatem.
 Ut isti ad eum venirent, eum viderent, et in eum crederent.
- HOMILIA LVIII.** — *Feria V post Dominicam Passionis.*
 In hoc Evangelio Pharisæi superbia repræsentatur, etc.
 Qui ex corde conversis tam facile miseretur.
- HOMILIA LIX.** — *Feria VI post Dominicam Passionis.*
 Audierant pontifices et Pharisæi Salvatorem nostrum.
 Non ut eum occidatis, sed ut nobiscum eum credatis.
- HOMILIA LX.** — *Sabbato post Dominicam Passionis.*
 Stulti Judæi eum occidere volebant, quæ nuper Dominus suscitaverat.
 Hoc erat, quod significabat, quando se abscondit ab eis.
- HOMILIA LXI.** — *Dominica in Patris.*
 Duos discipulos suos ante se Dominus ostendit.

lit, etc. A
Inc. : Quæ in ore totius populi, ad Christi laudem et gloriam personabat.
Des. : HOMILIA LXII. — *Dominica in Palmis*. Passio Domini nostri Jesu Christi. Nuntiat Dominus Pascha post biduum, nuntiat et passionem suam, etc. Dominum resurrexisse, et nullo modo sic positum furari potuisse.
376 HOMILIA LXIII. — *Feria II majoris hebdomadæ*. Mirum si evangelista omnia hæc sine aliqua significatione. Sicut se habet cupiditas hominum, nova videre, et audire cupiebant.
 HOMILIA LXIV. — *Feria III majoris hebdomadæ*. Si, inquit, scitis, et intelligitis quæ fecerim vobis, etc. Non prius cenam complevit, etsi prius cenare cepit.
 HOMILIA LXV. — *Feria IV majoris hebdomadæ*. Venit autem dies azymorum, in qua necesse erat occidi pascha, etc. Cætera, quæ sequuntur, in Matthæo exposita sunt.
 HOMILIA LXVI. — *Feria V in Cæna Domini*. Narrat superius evangelista quod ante diem festum Paschæ Salvator noster in Bethaniam venit, etc. Deum per se invicem sancti orant, alter alterius pedes lavant.
 HOMILIA LXVII. — *Sabbato sancto*. Vesper enim, qui et hesper dicitur, stella est, quæ alio nomine lucifer vocatur. Ecce iterum occiditis; dum eum resurrexisse, et vivere negatis.
 HOMILIA LXVIII. — *In Dominica S. Resurrectionis D. N. J. C.* C
 Sabbato enim neque vendere, neque emere licebat aliqua. Ibi tecum sedeo, et vivo, et regno in sæcula sæculorum.
 HOMILIA LXIX. — *Feria II post Dominicam Paschæ*. Unus autem istorum, qui hæc scribit, beatus Lucas fuisse putatur. Nobis Scripturas exposuit, et sensum aperuit Jesus Christus D. N.
 HOMILIA LXX. — *Feria III post Dominicam Paschæ*. Loquebantur discipuli de Jesu, et ea quæ viderant, etc. Ideoque a Catholicis consignari præcipiunt, qui ab eis baptizati sunt.
 HOMILIA LXXI. — *Feria IV post Dominicam Paschæ*. Quid est enim, quod apostolus Petrus de persecutione a Domino vocatur, etc. De illis manifestationibus loquitur, quæ vel omnibus, vel pluribus in unum collectis factæ sunt.
 HOMILIA LXXII. — *Feria V post Dominicam Paschæ*. Recedunt discipuli, stat Maria, et plorat, etc. Quia vidi Dominum, et hæc dixit mihi.
 HOMILIA LXXIII. — *Feria VI post Dominicam Paschæ*. Hæc autem visio quando facta est incertum habeo. In Deo faciemus virtutem, et ipse ad nihilam deducet inimicos nostros.
 HOMILIA LXXIV. — *Sabbato in Albis*. Quantum ad litteram magnus amor compellebat hanc mulierem, etc.

Diximus Scripturam per hincamina significari.
 HOMILIA LXXV. — *Dominica in Albis, octava Paschæ*. Quicumque intelligit istud, quod scriptum est, etc. Etiam si alii evangelistæ cætera ejus facta non scripsissent.
 HOMILIA LXXVI. — *Dominica I post Pascham*. Ego, inquit, sum pastor bonus. Audite hoc pastores. Hæc autem quid significant, in Exodo exposuimus.
 HOMILIA LXXVII. — *Dominica II post Pascham*. Modico enim tempore in sepulcro Dominus jacuit. Et gaudium vestrum nemo tollet a vobis.
 HOMILIA LXXVIII. — *Dominica III post Pascham*. Dixerat superius beatus Petrus: Domine, quovadis? Non enim loquetur a semetipso, sed quæcumque audiet loquetur.
 HOMILIA LXXIX. — *Dominica IV post Pascham*. Si consideremus, quibus hæc verba specialiter, etc. Qui jam cum suo principe superatus est.
 HOMILIA LXXX. — *In Litania majori*. His enim verbis admonemur, ut spiritum sapientiæ. Mali vero mala data petentes a malo patre mala data suscipiunt.
 HOMILIA LXXXI. — *In nativitate apostolorum Philippi et Jacobi*. Ego, inquit, vado, et quo ego vado, vos non potestis venire. Multum enim glorificatur Pater in Filio, dum talia sunt in nomine Filii.
 HOMILIA LXXXII. — *In inventione S. crucis*. Bonus homo iste Nicodemus jam credulus, etc. Omnis qui credit in eum non pereat, sed habeat vitam æternam.
 HOMILIA LXXXIII. — *In apparitione S. Michaelis archangeli*. Accesserunt utique discipuli ad Jesum non loquendo, sed cogitando, etc. Humiliavit semetipsum, factus obediens usque ad mortem.
 HOMILIA LXXXIV. — *In Ascensione Domini*. Venit ad discipulos suos Dominus Jesus, invenit eos recumbentes, etc. In omnem terram exiit sonus eorum, et in fines orbis terræ verba eorum.
377 HOMILIA LXXXV. — *Dominica post Ascensionem*. Semper Salvator noster tristibus miscet læta, Hac tali consolatione eos præmunire necessarium non esset.
 HOMILIA LXXXVI. — *In die Pentecostes*. Dominus Salvator noster paulo superius discipulis suis loquitur, etc. Cælum attendite, quia inde originem habetis.
 HOMILIA LXXXVII. — *Dominica octava Pentecostes*. Estote, inquit, misericordes; sed quomodo? Sicut et Pater vester misericors est. Et manifestabit consilia cordium. Et tunc laus erit unicuique a Deo.

HOMILIA LXXXVIII. — *Dominica II post Pentecosten.*

Inc. : Stagnum Genesareth ipsum est quod mare Galilææ.

Des. : Et de his, quidem in Levitico satis diximus.

HOMILIA LXXXIX. — *Dominica III post Pentecosten.*

Apostolus enim Corinthiis scribens ait : Si quis frater nominatur, etc.

Non venit vocare justos, sed peccatores ad pœnitentiam.

HOMILIA XC. — *Dominica IV post Pentecosten.*

Hic enim homo ipse est, qui hæc loquitur, J. C. D. N., etc.

Nemo simul cum sanctis addetur, nec in convivii epulas introibit.

HOMILIA XCI. — *In nativitate S. Joannis Baptistæ.*

Nascitur hodie Joannes Baptista major prophetis, minor angelis.

Et manentem super eum, hic est qui baptizat in Spiritu sancto.

HOMILIA XCII. — *In vigilia S. Petri.*

Interrogat Dominus Petrum, an se diligat, quem semper, et ubique, etc.

In qua quantum eum dilexerit, apertissime demonstravit.

HOMILIA XCIII. — *In festo S. Petri.*

Interrogat Dominus discipulos suos, quam opinionem de eo homines habent.

Quam si prælatus recipere noluerit, tunc sciant se esse solutos.

HOMILIA XCIV. — *Dominica V post Pentecosten.*

Scribarum et Pharisæorum justitia fuit, ut bene prædicarent.

Ad ultimum quadrantem, quæ semper solvitur, et nunquam finitur.

HOMILIA XCV. — *Dominica VII post Pentecosten.*

Attendite, inquit, et cavete vobis a falsis prophetis, etc.

De quo naufragio nos liberare dignetur J. C. D. N.

HOMILIA XCVI. — *Dominica VIII post Pentecosten.*

Et vocavit illum Dominus suus, et ait illi : Quid hoc audio de te ?

Et prædestinata sunt nobis, si hujus fidelitatis virtus inveniatur in nobis.

HOMILIA XCVII. — *Dominica IX post Pentecosten.*

Surrexit, inquit, legisperitus, legis conditorum reprehendere volens, etc.

Magna est misericordia per quam vita possidetur æterna.

HOMILIA XCVIII. — *Dominica X post Pentecosten.*

Nunquam arrogantia placuit Deo, nunquam superbia justificata est, etc.

Radix omnium malorum superbia, custos virtutum humilitas.

HOMILIA XCIX. — *Dominica XI post Pentecosten.*

Describit evangelista per quam viam in Galilæam Dominus redierit, etc.

Quia obstructum est os loquentium iniqua.

HOMILIA C. — *Dominica XII post Pentecosten.*

Omnes in via sumus, omnes ad patriam festinamus.

Fides justificat, fides et interius hominem sanat.

HOMILIA CI. — *Dominica XIII post Pentecosten.*

Modo enim superius Salvator noster de thesauro locutus est, etc.

Si omnes homines tales esse vellet, non deesset unde eos pasceret.

Dominica XIV post Pentecosten.

Est idem Evangelium, et eadem homilia, ut in feria V hebdomadæ post Dominicam IV Quadragesimæ.

HOMILIA CII. — *Dominica XV post Pentecosten.*

In eo, quod ad panem manducandum in domum principis Pharisæorum, etc.

Qui se exaltat, humiliabitur, et qui se humiliat, exaltabitur.

HOMILIA CIII. — *Dominica XVI post Pentecosten.*

In hac ergo similitudine, quanta sit Dei potentia.

Quia in verbis, et miraculis Christi virtutem et gloriam cognoscebant.

HOMILIA CIV. — *Dominica XVII post Pentecosten.*

Pharisæi audientes, quod silentium imposuisset Sadducæis.

Neque ausus fuit quisquam ex illa die amplius interrogare.

378 HOMILIA CV. — *Dominica XVIII post Pentecosten.*

In illa, inquit, die, qua Pharisæi victi recesserunt, etc.

Sic igitur nunc in Ecclesia spiritualiter custoditur, quod prius secundum litteram in Synagoga custodiebatur.

HOMILIA CVI. — *Dominica XIX post Pentecosten.*

Hoc enim in loco civitatem suam non Nazareth, etc.

Et glorificaverunt Deum, qui dedit potentiam talem hominibus.

HOMILIA CVII. — *Dominica XX post Pentecosten.*

Iste enim rex ipse est, qui loquitur Deus, et homo J. C. D. N.

Non enim sufficit labiis dimittere, nisi ora et corda conveniant.

HOMILIA CVIII. — *Dominica XXI post Pentecosten.*

Stulti Pharisæi, qui Verbum Dei in sermone capere putant.

Ut Christum caperent in sermone, sed ipsi in suis sermonibus captos esse cogitantes.

HOMILIA CIX. — *Dominica XXII post Pentecosten.*

Quid enim per hunc principem, nisi Abraham, Isaac et Jacob, etc.

Et in voluntate tua deduxisti me, et cum gloria assumpsisti me.

HOMILIA CX. — *Dominica XXIII post Pentecosten.*

Tunc dimissis turbis, venit in domum, et recesserunt ad eum discipuli ejus.

Est autem parabola similitudo, in qua aliud dicitur, et aliud rationabiliter intelligitur.

HOMILIA CXI. — *Dominica XXIV post Pentecosten.*

Suscitato namque Lazaro veniens Jesus Hierosolymam, etc.

Quibus hoc sine Ecclesiæ detrimento facere valeamus.

HOMILIA CXII. — *Dominica XXV post Pentecosten.*

Videamus modo quid Daniel propheta de hoc abominatione, etc.

Sed verba veritatis a statu suo mutari non poterunt.

HOMILIA CXIII. — *Dominica xxvi post Pentecosten.*
Inc. : Alius autem evangelista addidit, neque Filius, etc.
Des. : Modo interim crucians animam, postmodum vero et corpus, et animam.
HOMILIA CXIV. — *Dominica xxvii post Pentecosten.*
 Tunc enim Dominus Pater, qui omnium rex et Dominus est, filio suo Jesu Christo nuptias fecit, etc.
 Pauci vero introducuntur in regis thalamum et gloriam.
HOMILIA CXV. — *Dominica xxviii post Pentecosten.*
 Digni sunt reges, qui exaudiantur. Nulli ita Deo familiares sunt, sicut boni reges.
 Ut vivamus, et ulterius non moriamur, sed sani et immortales ad cœlestia regna perducamur.
HOMILIA CXVI. — *In festivitate S. Laurentii martyris.*
 Hoc est enim illud granum frumenti, quod virgo, et inarata terra produxit, etc.
 Et Apostolus : *Cupio, inquit, dissolvi, et esse cum Christo.*
HOMILIA CXVII. — *In Assumptione B. M. V.*
 Omnia opera Salvatoris nostri plena sunt sacramentis.
 Ipsa optimam partem elegit, quæ non auferetur ab ea.
HOMILIA CXVIII. — *In decollatione S. Joannis Baptistæ.*
 Cujus opinionis beatus Joannes Baptista fuerit.
 Tulerunt corpus ejus, et sepelierunt illud, et venientes nuntiaverunt Jesu.
HOMILIA CXIX. — *In nativitate Dei genitricis Mariæ.*
 Quare beatus Matthæus evangelista a Christi generatione initium sumat, etc.
 Et tu Bethlehem terra Juda nequaquam minima eris in principibus Juda.
HOMILIA CXX. — *In festo S. Matthæi apostoli.*
 Sic enim de se beatus Matthæus quasi de alio loquitur.
 Quia Christi sacrificium misericordia fuit.
HOMILIA CXXI. — *In vigilia S. Andreæ apostoli.*
 In exordio hujus Evangelii magna nobis quæstio oritur.
 Quando in sua majestate Christus Dominus apparebit.
HOMILIA CXXII. — *In festo S. Andreæ apostoli.*
 Narrat superius evangelista, quia Dominus et Salvator, etc.
 Videt et ipsos pisces, eos videlicet, qui baptizantur et credunt.
HOMILIA CXXIII. — *In natali apostolorum I.*
 Decem quidem sunt mandata legis, quorum primum illud est, quo dicitur : *Non habebis Deum alienum absque me.*
 Bene igitur exauditus est, qui inde lætatur, quod exauditus non est.
HOMILIA CXXIV. — *In natali apostolorum II.*
 Magna est virtus charitatis, quæ toties discipulis a Domino commendatur.
 Sed quid dicam ? Isi sunt illi cœli, qui enarrant gloriam Dei.
379 HOMILIA CXXV. — *In natali apostolorum III.*
 Dixerat superius in hoc evangelio Dominus et Salvator noster discipulis suis : *Euntes, prædicate, etc.*

Nanquam enim nisi in bono judicantur, qui semper in bono inveniuntur.
HOMILIA CXXVI. — *In natali apostolorum IV.*
 Narrat superius evangelista juvenem quem dam accessisse ad Jesum, etc.
 Quos enim multum diligimus, his nominibus vocare solemus.
HOMILIA CXXVII. — *In natali apostolorum V.*
 Beatus Lucas evangelista sic ait : *Quia designavit Dominus, etc.*
 Graviori pœnæ subjiciantur, quam illi quibus veritas nuntiata non fuit.
HOMILIA CXXVIII. — *In natali apostolorum VI.*
 Hoc autem ideo Dominus et Salvator noster dicere videtur, etc.
 Et illud quidem simul habere possunt et mali et boni ; hoc autem non habebunt nisi boni.
HOMILIA CXXIX. — *In natali plurimorum martyrum I.*
 Talia sunt prælia Christi, talia sunt bella Novi Testamenti.
 Qui pro Christi nomine persecutionem patiuntur.
HOMILIA CXXX. — *In natali plurimorum martyrum II.*
 Quid est igitur quod Psalmista ait : *Orietur in diebus ejus justitia et abundantia pacis.*
 Si igitur hic mercede caruerint, ibi propter hoc mercedem non habebunt.
HOMILIA CXXXI. — *In natali plurimorum martyrum III.*
 Multa turba sequebatur Jesum, et non solum sequebatur, verum etiam opprimebatur, etc.
 Illorum exemplum vos doceat, si illorum vos beatitudo delectat.
HOMILIA CXXXII. — *In natali unius martyris I.*
 Paulo ante dixerat discipulis suis Dominus Jesus, etc.
 Qualis post hanc vitam in regno suo cunctis fidelibus suis apparebit.
HOMILIA CXXXIII. — *In natali unius martyris II.*
 Cum enim alibi Dominus dicat : *Diliges proximum tuum.*
 Quoniam si necesse esset, ea simul cum ipsa vita perdere non timebant.
HOMILIA CXXXIV. — *In natali unius martyris III.*
 Ecce vitis vocatur Christus, et vitis vera, etc.
 Magna est virtus patientiæ, sine qua perditur, et per quam anima possidetur.
HOMILIA CXXXV. — *In natali confessorum I.*
 Homo iste Dominus et Salvator noster est, etc.
 Illic erit fletus et stridor dentium.
HOMILIA CXXXVI. — *In natali confessorum II.*
 Homo iste nobilis ipse est, qui loquitur Salvator noster, etc.
 Quod vobis paratum est ab origine mundi.
HOMILIA CXXXVII. — *In natali confessorum III.*
 Quod enim lumbos præcingere nos Dominus præcipit.
 Non est igitur conveniens ut unusquisque ibi super omnia constituatur.
HOMILIA CXXXVIII. — *In natali confessorum IV.*
 Hæc autem verba et alia multa tunc discipulis suis, etc.
 Qui fecerit et docuerit, hic magnus vocabitur in regno cœlorum.
HOMILIA CXXXIX. — *In natali confessorum V.*
 Si ergo lumen quod in te est, tenebræ sunt, etc.
 Totum corpus virtutum, totaque massa operationum lucida erit.

HOMILIA CXL. — In natali confessorum vi. A
Inc. : Ubi oculi non sunt, ibi lux necessaria non est.

Des. : *Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt.*

HOMILIA CXLI. — In natali virginum i.
 Regnum cœlorum hoc loco cœlestem patriam, etc.

Qui profert de thesauro suo nova et vetera.
HOMILIA CXLII. — In natali virginum ii.

Dixerat modo superius Dominus et Salvator noster : *De die autem illa, etc.*
 Vigilate itaque, quia nescitis diem neque horam.

380 HOMILIA CXLIII. — In dedicatione ecclesie.

Ex quo tempore primus homo descendit ab Jerusalem.

Quia non indigent, qui sani sunt, medico, sed male habentes.

Sermones inediti S. Brunonis episcopi.

SERMO I. — In Epiphania Domini.

Inc. : Ad ædificationem fidelium spectat, fratres charissimi, extremus evangelicæ lectionis versiculus, etc.

Des. : Ad patriam perpetuæ vitæ gaudiis in cœlis fruemur cum angelis, etc. **B**

SERMO II. — In Purificatione beatæ Mariæ Virginis.

Humani generis conditor et redemptor Dominus, etc.

Circumcidite corda vestra, et non corpora vestra.

SERMO III. — In natali unius martiris.

Insuper et ipse Dominus erat in eis qui cum semini incrementa dabat.

Siquidem in tali gaudio meror et tristitia esse non potest.

S. BRUNONIS ASTENSIS

EPISCOPI SIGNIENSIS

HOMILIÆ.

381 HOMILIA PRIMA.

DOMINICA PRIMA ADVENTUS.

ADMONITIO. — Diximus in prolegomenis homilias S. Brunonis eodem ordine editas fuisse a Marchesio, quo in codice Med. Laurentiano mss. exscriptas invenimus; incipiunt enim a prima Dominica Adventus, quæ est exordium ecclesiastici anni. His non concordant codex Vallicellanus, nec editio homiliarum sub nomine Eusebii Emisani Parisiis acta an. 1575. Non piguit nos editiones cum codicibus mss. conferre, et ejusdem sancti Brunonis commentarium in Evangelia consulere; quare explorata compertaque habemus quæ ab eodem commentario excerptæ sunt, quæque addita, ut patet ex hac prima homilia, in qua additionem uncis inclusimus, quodque in sequentibus fiet. Etiam sanctus Maximus Taurinensis de eodem argumento homiliam habet, quæ secunda est in editione nostra, p. 6.

LECTIO S. EVANGELII SECUNDUM MATTHEUM (XXIV, 27). *Dixit Jesus discipulis suis: Sicut enim fulgur exit ab oriente, et paret usque ad occidentem, ita erit et adventus Filii hominis. Et reliqua.* Homilia lectionis ejusdem. (Vid. edit., pag. 115, c. 1).

Hoc est enim quod Psalmista ait: « Deus manifeste veniet, Deus noster, et non silebit (*Psal.* XLIX, 3). » Non, ut prius, veniet occultus, sed quasi sol in sua majestate præfulgens, ubique apparebit, ubique lucebit cunctis, etiam nolentibus revelabitur: « Ubique fuerit corpus, illuc congregabuntur et aquilæ (*Matth.* XXIV, 28). » Aquilæ enim sanctorum animæ sunt, quæ et altius volant et clarius vident. Hæ autem tunc ad corpora propria venientes, ubicunque et quomodocunque dispersæ sint, ea ite-

rum induentur, ut totus integer et immortalis homo resurgat. Potest autem et sic intelligi, ut ubicunque Christi corpus fuerit, illuc et animæ conveniant præratæ ejus obedire præceptis. *Statim autem post tribulationem eorum dierum sol obscurabitur, et luna non dabit lumen suum; et stellæ cadent de cælo, et virtutes cœlorum commovebuntur, et tunc parvum signum Filii hominis in cælo, et tunc plangent omnes tribus terræ, et videbunt Filium hominis venientem in nubibus cæli cum virtute multa et majestate.* Quia enim Sol justitiæ Christus Deus noster omni hæc splendidior de cælis descendet; sol iste, quem videmus, obscurabitur, et hæc luna non dabit lumen suum, obscurati immenso splendore majoris lucis. Sicut enim luna et stellæ solis splendore pallescent, ita illius inenarrabili fulgore ipse sol in tenebris convertetur. Quod autem stellæ cadere debent, vel sanctorum animas ad corpora descendere, vel ipsas juxta litteram quasi decedentes et obtemperare lumen solitum amittere significat. [Cadem præterea stellæ, quia sancti, qui per stellæ significantur, et iniquis occiduntur. Luna vero non dabit lumen suum, quia sancta Ecclesia solitum splendorem in signis et virtutibus non ostenderet; sol autem obscurabitur, quia hæretici, qui tunc erunt, solem justitiæ Christum Dominum, ejusque fidem damnare et reprehendere non timebunt.] *Virtutes autem cœlorum commovebuntur, quia omnis ille exercitus angelorum Christum Dominum nostrum ad judicium sequetur. Et tunc apparebit signum Filii hominis in*